N^er 65. ROK 1842. PONIEDZIAŁEK 21 MARCA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące złotych dziesięć miesięcznie złotych cztery, numer pojedyńczy groszy dziesięć.

IMIONA RZYMSKIE.
Dziś Benedykta Opata.

IMIONA SŁAWIAŃSKIE.
Dziś Błochosław.

GAZETA KRAKOWSKA.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień	godzina	Barometr do 0° Reaumnra w miarze Paryzkiéj	Stopnie ciepła podług Reaumura	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i rożne uwagi
	6	27" 3' 460	+ 3°	8 2''' 48	Pł Zachodni słaby	Pogoda z Chmurami	
18	2	0, 693	+ 7,	8 2, 57	Południowy średni	Pochmurno	Deszcz
	10	26 10, 922	+ 3,	8 2, 71	Pł Zachodni wicher	„	Deszcz

Wiadomości zagraniczne.

FRANCYA.

Posiedzenie izby deputowanych dnia 10 *Marca*. Porządkiem dziennym przystąpiono dziś do obrad nad projektem do prawa o tajnych wydatkach. Wszyscy ministrowie byli obecni, a trybuny ciekawemi przepełnione. P. Ledrii-Rollin, przeciw wnioskowi wpisany rozpoczął rozprawy. Słuchano mówcy z szczególniejszą nwagą jako poraz pierwszy w izbie występującego. Zrobił on najprzód kilka uwag nad propozycyą komissyi, któréj zdaniem nadzwyczajny kredyt dla tajnych wydatków ma być odtąd do zwyczajnego wcielony budżetu. Sądził on, że jeżeli to izba uchwali, ów kredyt za zwyczajny będzie uważanym i że znowu nadzwyczajnego będą żądać kredytu, że się z nim łatwo stać może jak z owemi zasiłkami wojennemi; które podano za nadzwwczajny i przechodni wydatek, a który już od Karola VI. Ludwika XIV. i Napoleona czasów wybieranym bywa. P. Ledrii-Rollin objawił życzenie, aby tajne wydatki nadzwyczajnym zostały kredytem, żeby ich zmniejszenia lub zniżenia według okoliczności żądać można. Według jego przekonania tajne wydatki są prawie zupełnie niepotrzebne i zbyteczne; gdyż nigdy nie posłużyły jeszcze do zapobieżenia wybuchowi spisku. (Szemranie w środku). Jeden z byłych prefektów policyi powiedział z téj mównicy że połowa tajnych wydatków nie dochodzi swego celu. Chciałbym się zapytać, rzekł mówca, czyliby nie chciano część tajnych wydatków użyć na utłumienie spisku tak jawnie na ziemi francuzkiéj przez wychodźców knowanego? P. Ludrii-Rollin zakończył swoją mowę temi słowy: »Ministerstwo które na owych ławkach siedzi, nie jest konserwacyjném ale kontre rewolucyjném ministerstwem!« (Przy odejściu poczty pan Corne wszedł na mównicę).

Paryż 10 *Marca*.

Wczoraj wieczór towarzystwo mające na celu zniesienie niewolnictwa odbyło w swoim zwyczajnym lokalu posiedzenie, na które były zaproszone deputacye w tym zamiarze z Ameryki północnéj, Anglii i Szwecyi przybyłe. Wielkie wrażenie sprawiła mowa pana Lamartine przy téj sposobności miana. Zasługuje ona tém bardziéj na uwagę, że pan Lamartine, pomijając względy przez lud mu świadczone, odważył się wystąpić przeciw opinii publicznéj potępiającej traktat przetrząsania okrętów i bronić polityki gabinetu. Zgromadzenie składało się z 120 członków, między którémi znajdowały się najznakomitsze osoby w parlamencie zasiadające. Xiążę Broglie prezydował.

BELGIA.

Bruxella 2 Marca.

Wczoraj rozpoczęło się przed sądem przysięgłych słuchanie świadków w processie przeciw osobom oskarżonym o spisek przeciw rządowi. Natłok ciekawych jest niezmierny, i dla ostrożności postawiono licznych żandarmów konnych przed gmachem sądu. Oskarżenie przeciw uwięzionym brzmi: że wszycy mieli udział w spisku przeciw bezpieczeństwu państwa, że hr. van der Meeren dał pieniądze na zakup broni, że pan de Crehen trudnił się tym zakupem, że były jenerał van der Smissen i podintendent Parys, są pod tym względem współwinnemi, że inni oskarżeni werbowali ochotników do spisku i t. d. Jeneralny adwokat zakończył swoję mowę oskarżającą temi słowy: »Gdybyśmy mogli panom tylko dwa działa pokazać, możnaby może wtedy twierdzić, jak to pan de Crehen z początku czynił, że chodziło tylko o zabawę w Tivoli, ale kiedy panom pokażemy proch, kule i puszki kartaczowe zupełnie pasujące do tych dział, łatwo przekonacie się że tu nie o zabawy chodziło. Należy tu uważać rzeczy z punktu widzenia oskarżonych. Przygotowali się oni do zbrojnego zamachu, w mocnem przekonaniu że ich przygotowania nie są wiadome rządowi. Jednego poranku miano podpalić magazyn furażu, i podczas gdy mieszkańcy i garnizon znajdowali by się na miejscu tego nieszczęścia w Bruxelli miały wybuchnąć mordy i rabunki, a niespodziewająca się tego zwierzchność, bezwątpienia niełatwo zdołałaby przywrócić porządek. Mamy przykłady powstań które zaczęły się od rabowania i kilka dni trwały, a niedaleko przykład Barbesa. Wszystkich którzy mieli udział w występku, niemogliśmy stawić przed sądem. Odkryliśmy innych jeszcze winowajców. Usłyszycie panowie kilkunastu świadków, mówiących o tajemniczych nieznanych osobach, które im różne występne propozycye czyniły. W sprawach tego rodzaju nigdy nie podobna dosięgnąć wszystkich winnych. We Francyi mieliśmy długo trwałe i mordercze powstania, a kilku zaledwie obwinionych można było stawić przed sądem. W Lionie rozruchy trwały pięć dni, wylano strumienie krwi, a jednak tylko 47 oskarżonych stawiono przed sądem parów. Nie może to zmniejszać ważności oskarżenia, że tylko 10 oskarżonych stawiamy przed sądem.«

Przy przesłuchaniu pojedynczych świadków, kapitan tak zwanych rannych wrześniowych, van de Crehen, wyznał że miał udział w spisku. Oświadczył on że w dniu 23 września 1841 r., jenerał van der Smissen, uwiadomił go o blizkiém wybuchnieniu poruszeń. Nazajutrz on, (Crehen) udał się do tego jenerała, oświadczając mu, że na współdziałanie rannych wrześniowych nie można liczyć, a ten powiedział mu, aby się udał do jenerała van der Meeren, który właściwie kieruje planem powołania na tron belgijski króla Wilhelma II. lub jego syna; ale on udał się do jeneralnego dyrektora policyi, aby mu odkryć spisek. Zeznał przytem, że różnemi czasami otrzymał od jenerałów van der Smissen około 2000 zł. holenderskich, na zakupienie broni i rozdanie między lud, i że mu przyrzeczono posadę komendanta Antwerpii. Daléj że jenerał van der Meeren upewniał go że mogą liczyć na współdziałanie jenerała Daine i innych dowódzców dywizyi. Jenerał van der Meeren najformalniéj zaprzeczył wszystkim tym zeznaniom; przeciw nim także zeznał oskarżony Verpraet, iż de Crehen przed kilku dniami namawiał go na korytarzu więzienia, aby wszelką winę na naczelników zwalił, albowiem to są niegodziwcy którzy wiele obiecywali a nic nie płacili. To zeznanie sprawiło wielkie wrażenię na zgromadzeniu, ale jeneralny adwokat oświadczył, że to oskarżenie zapewnie jest wymyśloném przez Verpraeta w celu podania w wątpliwość otwartych zeznań Crehena. Jutro ma być przesłuchany niejaki Pierre, który także miał slyszeć namowy Crehena.

Dnia 4 Marca.

Wczoraj i dziś przyjmowane były zeznania obwinionych i świadków; wzmiankowany wczoraj Pierre zeznał prawie tak samo jak Verpraet względem namów ze strony Crehena. Dyrektor policyi pan Hody złożył świadectwo względem doniesień jakie mu uczynił Crehen w przedmiocie spisku. Dziś między innemi pan Hody oświadczył: że oskarżony Parent miał stosunki z policyą i nawet starał się o stałą w niéj posadę, ale Parent zaprzeczył temu i tylko twierdził że dawniéj dano mu polecenie szpiegowania postępków jenerała de Smissen, ale on tego zlecenia nie przyjął. W końcu jeszcze nowe zeznanie Crehena ożywiło nieco sprawę, albowiem on oświadczył że odlewał kule w interesie rządu, chciał bowiem przekonać pana Hody o istnieniu spisku, któremu tenże niechciał wierzyć. Wyrażenie jego »w interesie rządu« dało powód kilku obrońcom oskarżonych do domysłu, że Crehen był tak zwanym *agent provocateur* policyi, ale on protestował przeciw temu twierdzeniu i dodał, że bez niczyjego wpływu sam tylko osobiście mniemał, że postępuje w interesie rządu.

HISZPANIA.

Madryt 24 Lutego.

Eco del Comercio zawiera dziś następujący list z Burgos 18 b. m: »Kapitan fregaty pan Zerman, który udaje się za ajenta dyplomatycznego rządu austryackiego, przybył już zapewnie do Madrytu. Tu dał on się z tém słyszeć, że łatwo byłoby wyjednać uznanie naszéj królowéj ze strony Austryi, Pruss i Rossyi; że nam hiszpanom należy obstawać za daniem naszéj młodéj królowéj, za małżonka jakiego xięcia austryackiego a nie francuzkiego, i nie trzymać się tak wyłącznie przymierza z Anglią. Ale odpowiedziano mu, że kto ma jednego tylko przyjaciela, musi jego się trzymać, albo sam pozostać. Zapewniał on także, że Austrya siłą oręża gotową jest odeprzeć wszelkie najście Francuzów na półwysep. — Bądźmy ostrożnemi względem takich przybyszów.

Jenerał portugalski baron Das Antas, przybył z Lizbony do Kadyxu, a xiążę Palmella tudzież baron Sa da Bandeira oczekiwani są następnym paropływem. Inne wiadomości z Lizbony dochodzą do 16 b. m. spokojność w całéj Portugalii nie była aż do téj pory przerwaną żadnym nowym zamachem. Rząd nakazał aby wszelkie junty, które się utworzyły z powodu ostatnich zamięszań, zostały rozwiązane. co też wszędzie bez oporu jest wykonywane. Wielu septembrystów opuszcza Portugalię i udaje się po największéj części do Hiszpanii.

Od kilku dni wiele mówią o zmianie gabinetu, zdaje się, że znaczna liczba deputowanych ma się zgromadzić tego wieczora, dla rozstrzygnienia kwestyi czy bezzwłoczna zmiana gabinetu może być potrzebną, lub czy należałoby ją odroczyć.

Wszędzie mówią o spiskach i rozmaici ministrowie wydają okólniki do władz podległych, zalecając im najgorliwszą baczność. Jeśli władze te nie będą bardzo umiarkowanie wykonywały danych im rozkazów, przewidywać można wielkie nadużycia

Neapol 16 Lutego.

Dekretem królewskim zniesione zostały w Sycylii wszystkie podatki lenne.

AMERYKA.

New York 5 Lutego.

Układ który banki Pensylwanii zawarły między sobą w celu przyniesienia sobie wzajemnéj pomocy przez wspólny rezerwowy fundusz, nie przyczedł do wykonania głównie z tego powodu, że izba reprezentantów Pensylwanii większością 74 głosów przeciw 14, przyjęła bil który nakazuje bankom pod utratą przywilejów, natychmiastowe rozpoczęcie na nowo wypłat. Mniemają że ten bil stanie się prawem, i większość banków przymusi do zamknięcia kass, ponieważ ledwie połowa jest w stanie zapłacić swoje noty gotowizną, a w takich okolicznościach naturalnie nie chcą one stawiać rękojmi za inne.

W New Orleans gdzie liczne bankructwa miały miejsce, i gdzie lud niezmiernie jest wzburzony przeciw bankom, obawiano się wznowienia scen, które niedawno miały miejsce w Cincinnati.

Z Texas donoszą raporta z dnia 24 Stycznia: że rząd tamtejszy najgorliwiéj zajmuje się uzbrojeniami w celu odparcia spodziewanéj napaści; podanym został bil podług którego jenerał Haston miałby otrzymać pełnomocnictwo, układania się w przedmiocie przyłączenia się Texasu do związku Stanów Zjednoczonych północnéj Ameryki.

Veracruz 8 Stycznia.

Odsunięty były prezydent rzeczypospolitéj, Bustamente, znajduje się jeszcze w Vera Cruz, i niepewném jest czy on zamierza udać się do Havany czyli też do Anglii. Rząd nowego prezydenta, jenerała Santana, zdaje się powszechnie wszystkich zadowalać. Wybitą została nowa moneta miedziana którą już wypłacono żołd wojsku, ale więcéj nie wypuszczono w obieg. Naznaczony na dzień 17 termin ściągnienia dawnéj monety miedzianéj, tak daleco wartość jéj zniżył, że posiadacze wymieniają ją na srebro po 67 za sto. Straty jakie z tąd naturalnie wypływają, niezmiernie są szkodliwemi dla handlu.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 18 do dnia 19 Marca.

Rusocki Stanisław ob., Brzechwa Józef ob., Szuwalski Adam ob., z Polski; — Romer Henryk ob., Kurdwanowski Henryk ob., z Galicyi; — Jakubowski Karol z Pruss.

Wyjechali z Krakowa.

Słomski Józef ob., Kotecki Maciéj, Niemojewski Adolf, Lilpop Franciszek ob., Kotowski Makary ob., do Polski.

Doniesienia Urzędowe.

Nro 1794.

TRYBUNAŁ I. INSTANCYI.

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i jego Okręgu.

Na skutek podanéj przez Wojciecha Home byłego woźnego przy Sądzie Pokoju Okręgu I. M. Krakowa prośby o wydaniu mu z depozytu sądowego kaucyi w kwocie złp. 109 gr. 15 znajdującéj się, Trybunał po wysłuchaniu wniosku urzędu publicznego, wzywa interessantów, aby w ciągu 3ch miesięcy z pretensyami swemi zgłosili się, po upływie bowiem tego terminu w mowie będąca kaucya Wojciechowi Home wydaną będzie.

Kraków d. 17 Lutego 1842 r.

Sędzia Prezydujący,
DUDREWICZ.

(3r.) Za Sekr. Tryb. *Brzeziński.*

Nro 2680. z r. 1839.

TRYBUNAŁ I. INSTANCYI.

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Gdy w depozycie sądowym zalega kwota złp. 58 gr. 20 od Jakóba Sokołowskiego na rzecz Adama Leśniowskiego wyexekwowana; przeto Trybunał po wysluchaniu wnioską urzędu publicznego wzywa tegoż Adama Leśniowskiego lub też prawa jego mających, aby się po odbiór powyższéj kwoty ze stósownemi dowodami w przeciągu dwóch miesięcy od daty pierwszego ogłoszenia rachując; zgłosili, w przeciwnym bowiem razie kwota ta, jako rzecz opuszczona, Skarbowi publicznemu przyznaną będzie.

Kraków dnia 28 Lutego 1842 r.

Zast. Prezesa Sęd. Appell.
M. SOCZYŃSKI

(3r.) Za Sekr. Tryb. *Brzeiński*

Doniesienie prywatne.

Administracya wyłącznie uprzywilejowanéj Cesarza Ferdynanda *północnéj kolei ogłasza godziny odchodu i ceny tejże na rok* 1841 *i* 1842 *podczas zimy:*

z Ołomońca do Wiednia o godzinie $5\frac{3}{4}$ z rana
„ Przerowa „ „ „ $6\frac{1}{2}$ „

Ceny w Mon. Kow.

dla samych osób
I. klassa 24 grajcary, 2 kl, 15 g. 3 kl. 10. g. } od osoby na milę
dla osób z ciężarem
I. klassa 15 grajcarów 2. kl. 10 g. 3 kl. 6 gr. }

Dzieci do lat 2 są wolne, starsze zaś aż do lat 10 płacą połowę.

Taryfa cen szczegółowych:
dla osób, towarów, pak, zwierząt i ekwipażów, które za każdą razą zabrane być mogą, znajduje się w każdym biórze kolei.

Ze stacyi pocztowéj w granicach (Weiskirch) do kolei w Przerowie *omnibusy* przewożą szanownych podróżnych za opłatą 1 Z. R. grajcarów od osoby.

Berno d. 23 października 1841 r.

(8r.) *Pazzani* Dyrektor.